

بلاوگراوئەيەكى رۇشنىبىرى
گشتى سەربەخۇبە، لە
ھەولپىرى پايتەخت،
ئاوبەناو دەردەچىت

رۇشنىبىر

ژمارە (۴) - بەھار ۲۰۱۲

خاوەنى ئىمتىياز و
سەرنووسەر:
عومەر عەلى

توانا شاراوەکانى مرۆف

ئا: ئەحمەد سەرکەوت

میشكى مرۆف توانای ھەيە (۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰) زانىارى بەشىئوھەيەكى پىكوپىك ھەلبگرىت و بىپارىزى، گەر ئەم زانىارىيانە بخرىتە سەر كاغەزىك، ئەوا كتيبخانەيەكى گەورە و فراوانى لى دەردەچى، بەمەرچى مليۇنەھا پەرتووكى لەخۇ گرتى، ھەرودھا بۆ كۆكردەھە و نووسىنەھەيان مرۆف پىويستى بە ھەزاران ساڵە. يەككە لە بەخشەكانى تری پەرورەدگار، (چاوا)، كە رۆزانە دوو مليۇن وىنە بۆ ميشك دەگويزىتەھە، تاكو تۆماریان بكات. بەھەمانشىئو، گوچىك، كە دەنگەكان بۆ ميشك دەگويزىتەھە، تاكو لەسەر كاسىتى تۆماریان بكات. ھەرودھا ھەستى بەركەوتن و بۆنكردن، ھەمان خاسىيەتيان ھەيە. پروفيسورى ناودار (ئەشىين بوخ) دەلى: "ئەگەر بمانەوى توانای پارىزەرى ميشك ئاشكرا بكەين، ئەوا پىويستمان بە (۴۰۰۰) ھەزار سال دەبى بۆ دروستكردى ئامپرىك، كە بتوانى چىگەى دەماغ بگرىتەھە". دكتور (واپلدىرىن فىلدى) یش دەلى: دەكرى شوپىنى چالاكىيەكانى لەش بزانىن، بەلام تائىستاش شوپىنى

میشك لەگەن خانەكانى تر حىواوزەو ئەم ياسايە نايگرىتەھە، بەلام لەدوييدا دەرکەوت، كە ھەمان ئەركى ھەيە، ئەويش بە بەردەوامى خانەكانى دەگويزىن و نوى دەبىنەھە بەراستى ئەمە پەحمەتییكى گەورە و فراوانە لە پەحمەتەكانى خواوەندى بەدەيئەنەر. زانای فەرنسى (ملامارىن) دەلى: "ھەموو ئەندامىكى لەش لەماوہى چەند مانگىكدا دەگويزى، ئەم گۆرنەش ميشكى مرۆفیش دەگرىتەھە، ھەرودھا ئەو گەردىلە و خانانە دەگرىتەھە، كە لە ماوہى ئەو چەند مانگەدا دروست دەبن".

سەرچاوه: راستىيەكانى زانستى سەردەم.

ويژدانى مرۆف نازانىن. ئىيمە وادەزانىن، كەوا ميشكى مرۆف شتى لەبىر دەچى، بەلام زاناکان دەلین: ميشكى مرۆف ھىچ شتىكى بىرناچى. لەھەمووى سەيرتر ئەوھەيە، چالاکى بەشكىك لە بەشەكانى ميشك دەگويزى بۆ بەشىكى تر، ئەگەر بەشى يەكەميان لەكار بكەوى، ئەوا زيان بە بەشەكانى تر ناگەيەن. خانەكانى لەش بەردەوام بەھوى كردەيندەيەيەكانەھە، لە گۆراندىن، گەر خانەيەكى لەناويچى، خانەيەكى تر چىگەى دەگرىتەھە، ھەندىك لە زانايان پىيانوبوو، خانەى

كارى پيشووى
ئەم پياوہ ناودارانە

ئا: عومەر عەلى

- * ئەدۆلف ھىتلەر - وىنەكيشى پۆستەر
- * جىمى كارتەر - چاندنى بادەم
- * رۆنالد رىگان - ھونەرمنەندى سىنەمايى
- * مۇسۆلۇنى - رۆژنامەنووس
- * ويليام شكسپىر - ئەكتەرى گەرۇك

بابانويىل

ئەوروپا وەرگرتنى دىارى و بابانويىل، لای ئىيمەش نوستن و ماندووى سەرچاوى چۆل، ئەم سال لە جىهان دلئەنگى لەبەر قەيرانى ئابورى، لەعىراقىش جىرت و ھىرت و دلئوخشى، بەرزبوانەھەى موجەى فەرمانبەران، سەرى سال لە ئەوروپا واتا پوناكى و يارى لە عىراقىش نەبوونى، كارەبا و ژيانى تارىك، بلىين ئەم سالە خۆشترىن سالە، يان بە سال بلىين خۆزگەمان بە پار.

سەرچاوه: گۇفارى ھەنگا و

لە كوردەوارى پىي ئەلین سەرى سال، بەلام نايبىينى نە سەر و نە گيان و نە بال، شەويك خۆشى پىر بە سەدسال، لەلايان خۆشە پىر و گەنج و مندال، ئەوہى ئەوروپا ئەيلى، لە عىراق ئەو پەرى خەيان، لە

ھۆنراوہ

ورىابە وەرە لە غەفلەت مائئاواكە
زەخىرەى ئەو رىگايەت پىر لە تەقواكە
تا نەچوويتە حزوورى تۆزى حەياكە
برا شىتى بەسە عەقلى پەياكە
لەخولق و خووى حەيوان خۆت جياكە

نغرۆبوونى تايانىك

ئا: شازاد شىرزاد

نغرۆبوونى كەشتى نەفەرەلگرى تايانىك بەخراپترىن كارەساتە دەريايەيەكان لەمىژوودا دادەنرى. ئەم كەشتىيە نازدارە، كە درىژيەكەى دەگەشتە (۲۶۹ مەتر) و كيشەكەى (۴۱ ھەزار تەن) دەبوو، لە يەكەيەن گەشتدا بوو لە ئىنگلەتراوہ بۆ ئەمريكا، كاتى بەر شاخىكى سەھۆلئەند دەكەوى، رووداوەكەش لە كاتزمىر (۴۰۱۱)ى شەو بوو. لەكاتى دروستكردى، گەورەترىن كەشىت نەفەرەلگرى ئەو سەردەمەى

خوى دەبىت، خاوەنەكەى كەشتىيەكەى وا دامەزراندن، كە ھەرگىز نغرۆنەبى، چونكە ژوورى دەرگاي داخراوى تىدا بوو، كە ئەمە بەس بوو بۆ ئەوہى كە لەكاتى نغرۆبووندا، كەشتىيەكە لەسەر ئا و بھىلئەتەھە، بەلام لە يەكەيەن گەشتدا، دواھەمىن گەشت بوو بۆ تايانىك، كە (۲۲۱۸) كەسى ھەلگرتبوو، كە دەستەى كرئكار و ئەندازيار و كەشتىەوانىكى تىدا بوو و لەمانە (۱۵۰۶) كەس خنكان و (۷۱۲) كەس پزگارىان بوو.

سەرچاوه: فەرھەنگى كارەساتە سروشتىيەكان، خالد حەداد.

گۆلی ئاگرین

ناسكهدا له‌و كاته‌دا ده‌بێت، كه گزۆگیا و رووه‌كه‌كان له دارستانه‌كاندا به‌شێوه‌یه‌كی زۆر و به‌رچاو گه‌وره‌ ده‌بن، له‌م كاته‌شدا ئاو و هه‌وا له‌م به‌ش‌ه‌ی زه‌ویدا به‌هۆی چرپ گزۆگیا و رووه‌كه‌كانه‌وه‌ به‌شیا ناك، به‌هه‌مان‌شێوه‌ش به‌شێوه‌یه‌كی خه‌یالی كاره‌كه‌ ئالۆز تر ده‌كات، كاتێ ئه‌م گۆله‌ گر ده‌گرێ هه‌موو گزۆگیا ئه‌و نزیكه‌ ده‌سووتینی تاكو ئه‌م دارستانه‌ن ده‌چیته‌ باری ئاسی خۆی. كه‌واتا ئه‌م گۆله‌ رۆژیکی سه‌ره‌كی له‌ رێكخستنی هاوكێشه‌ی ئه‌م دارستانه‌دا هه‌یه. (گۆله‌ شه‌یئین خه‌له‌فناهوو بیه‌ده‌ر) واتا هه‌موو شتی‌كه‌مان له‌ ئه‌زه‌له‌وه‌ دیاری كردوووه‌ و نووسیه‌.

ئا: ئه‌حمه‌د سه‌رگه‌ت

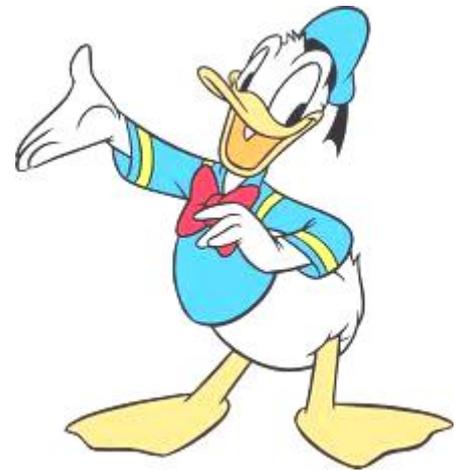
زانایان ئاشكرایان كردوووه، كه له‌ رووسیا گۆلیکی سه‌یرو نامۆ هه‌یه، كه ناویان ناوه (گۆلی ئاگرین)، له‌ گرنگترین تایبه‌تمه‌ندییه‌كانی ئه‌وه‌یه، كه كاتێ ناگر ده‌گرێ ناسووتی، به‌لگو ئاگرێکی شینی جوانی لێ په‌یدا ده‌بێ و چه‌ند ساتێك به‌م شێوه‌یه‌ ده‌مینیته‌وه‌ و ئینجا ده‌چیته‌ دۆخی ئاسایی جارانێ خۆیه‌وه‌.

شوینی سه‌ره‌كی ئه‌م گۆله‌ دارستانی (ئه‌مه‌زۆن) و (ئۆكرانیا)یه، له‌لایه‌كی تره‌وه‌ زانایان بۆیان ده‌ركه‌وتوووه، كه په‌یدابوونی ئه‌م گر په‌ له‌م گۆله‌

وته‌ی ناوداران

ئا: عومه‌ر عه‌لی

- سه‌رگه‌وتن واتا ویستن. (ناپلیون)
- چاوی جوانی پێ له‌ فرمیسك له‌ بزه‌ جوانتره. (كامپ پل)
- ئه‌گه‌ر دان به‌ هه‌له‌ بچووكه‌كانه‌ماندا بنیین، بۆ ئه‌وه‌یه‌ بۆ كه‌سی به‌رامبه‌ر بیسه‌لمینیین، كه هه‌له‌ی گه‌وره‌مان نییه‌.
- (فیساغۆرس)
- له‌ هه‌له‌كانی خۆتان شه‌رمه‌زار مه‌بن و به‌ تاوانی مه‌زانن. (كۆنفۆشیۆس)
- هه‌له‌ ده‌رفه‌تیكه‌ بۆ ئه‌وه‌ی هۆشه‌مندر بین. (هینری فۆرد)
- جلی كۆن له‌بهر كه‌ن، به‌لام كتیبی نوێ بخویننه‌وه. (ناستین فلییز).
- خۆ به‌گه‌وره‌ زانین، نیشانه‌ی به‌دبه‌ختیه‌. (ئه‌مه‌رسۆن)
- باشترین رینگه‌ چاره‌ی توره‌ی دواخستنییه‌تی. (سلیكا)
- سه‌رگه‌وتن، ١٪ بیلمه‌تی و ده‌ركه‌وتنه، ٩٩٪ ئاره‌قه‌رشته‌ن. (تۆماس ئه‌دیسون)
- دۆران ده‌بێ هیزی نووستوو به‌ئاگا بێنیته‌وه. (رۆمه‌ل پۆلان)
- زانایه‌كی بێ ویزدان قه‌ت نابیته‌ خاوه‌نی رۆحیكی ئارام. (رابله)

سێ گۆشه‌ی به‌رمۆدا

فرۆكه‌یه‌كی دیکه‌ش له‌ ئه‌نجامی هه‌له‌ی هه‌نهری، كه هه‌له‌كه‌ له‌نێو فرۆكه‌كه‌ دروست بوو، ون بوو، ئه‌م رووداوانه‌ی كه له‌ سێ گۆشه‌ی به‌رمۆدا روو ده‌دن، ئاساییه‌ و له‌وانه‌یه‌ له‌هه‌ر ناوچه‌یه‌كی دیکه‌ی زه‌وی روو به‌دن.

سه‌رچاوه‌:

فه‌ره‌نگی كاره‌ساته‌ سروشتیه‌كان، خاڵید حه‌داد

بزر بوو، دوا ئه‌ویش فرۆكه‌یه‌كی تر، كه نه‌قه‌ره‌هه‌لگر بوو، (٢٢) كه‌سی تێدا بوو، له‌ سالی (١٩٤٨) بزربوو، هه‌روه‌ها كه‌شتیه‌كی نه‌وت هه‌لگر، كه رینگای لێ ون بوو، (٢٩) كه‌سی تێدا بوو، سالی (١٩٦٢) ون بوو، ژێرناوییه‌كی ئه‌مریکی (غواصه‌)، كه به‌ وزه‌ی ئه‌تۆم كاری ده‌كرد له‌ سالی (١٩٦٨) ون بوو، هه‌رگیز شوینه‌واری نه‌دۆزرایه‌وه‌ و هه‌ندێ شیکه‌روه‌ پاساویان دۆزییه‌وه‌ بۆ ئه‌م رووداوه‌،

شازاد شێرزاد

به‌رمۆدا ناوچه‌یه‌كه‌ له‌ شێوه‌ی سێ گۆشه‌یه‌ك، ده‌كه‌وێته‌ رۆژئاوای ئۆقیانووسی ئه‌تله‌سی، رووداوه‌كانی ئه‌م ناوچه‌یه‌ به‌ناوبانگه‌، پینچ فرۆكه‌ی ئه‌مریکی، كه بۆ مه‌شكردن ده‌رۆشتن، كه (٠١٤) كه‌سی هه‌لگر تێبوو، مانگی (١٢)ی (١٩٤٥) بزربوو، دوا‌ی فرۆكه‌یه‌كی تر ره‌وانه‌كرا تاكو به‌دوا‌ی فرۆكه‌كانی تر بگه‌رپیت، به‌لام ئه‌ویش هه‌ر

خۆپاراستن باشتره‌ له‌ چاره‌سه‌ركردن

زوروره‌كی خۆی و له‌بهر فینككه‌روه‌كه‌ خه‌وی لێ ده‌كه‌وێ. دوا‌ی هه‌له‌سه‌تی و هه‌ست به‌ له‌رزوتا ده‌كا، داك و باوكی ده‌یه‌بن بۆ لای پزیشك، پزیشك ده‌لێ: له‌رزوتایه‌كی زۆر خراپی گرتوووه، به‌لام من ئه‌م ده‌رمانه‌ی ده‌دمه‌ی تا چاك بئ، دوا‌ی داوا‌ی لیبووردن له‌ داك و باوكی ده‌كا و ده‌لێ: خۆپاراستن باشتره‌ له‌ چاره‌سه‌ركردن.

ن: عومه‌ر عه‌لی

رۆژی پارێز ده‌گه‌رپته‌وه‌ بۆ ماله‌وه‌، به‌دا‌یكی ده‌لێ: دا‌یكه‌ بچمه‌ ده‌روه‌ یاری بكه‌م؟ دا‌یكی ده‌لێ: نه‌خێر، چونكه‌ ئیستا نیوه‌رۆیه‌ و ده‌گه‌رپمه‌وه‌. پارێز تووڤه‌ ده‌بێ و ده‌چیته‌ زوروره‌كی خۆی، دوا‌ی پارێز له‌ چه‌نجه‌ره‌ی زوروره‌كی، كه رووی له‌ ده‌روه‌ بوو، ده‌چیته‌ ده‌روه‌و یاری ده‌كا پاشان دیته‌

بهار و جهزنی نه‌ورۆز

یادی ئهو رۆژه پیرۆزه ده‌کهنه‌وه خوینیان به یاد و یادگاراییه‌کان تیکه‌ل ده‌بی و هه‌ست ده‌کهن که جارێکی تر گه‌راونه‌ته‌وه ئهو سه‌رده‌مانه.. ئه‌مه له لایه‌ک.. له‌لایه‌کی تریشه‌وه جهزنی نه‌ورۆز ئهو رۆژه مه‌زنه‌یه له میژووی خه‌باتی کوردایه‌تیدا که له ساڵی ۱۹۹۱ بۆ یه‌که‌مین جار توانرا له‌و رۆژهدا شاری دڵ و قودسه‌که‌ی کوردستان (که‌رکوک) رزگار بکری‌ت و بگه‌رپه‌ته‌وه باوه‌شی دایکی خۆی، به‌لام ئه‌وه‌بوو ئهو گه‌راونه‌وه‌یه زۆری نه‌خایاند.. که‌واته ئه‌گه‌ر وهرزی به‌هار یه‌که‌جار بۆ خه‌لکانی تر مانای له‌خۆگرتی، ئه‌وا بۆ ئه‌یه‌ی کورد هه‌لگری چه‌ندین ئاماژه و نیشانه‌ی گه‌وره‌یه و ناکری به‌و ئاسانییه له‌ یادیان بکه‌ین.

نه‌ته‌وه‌یی (نه‌ورۆزه)، که ئه‌مه‌ش بۆخۆی زیاتر جۆش و خرۆش به‌ رۆژه‌کانی کورد ده‌دات و یادی باوبایه‌یرانی قاره‌مانی خۆی ده‌هینیته‌وه یاد، چونکه وه‌ک ئاشکرایه کورد یه‌که‌یکه له نه‌ته‌وه ژێر ده‌سته‌کانی جیهان و ناوچه‌ی رۆژه‌لانی ناوین، که هه‌میشه دووچار ی ده‌یه‌ها گه‌رفت و کیشه‌ی گه‌وره بۆته‌وه، ئه‌مه‌ش وایگره‌دوو، که به‌رده‌وام رۆژه‌کانی له‌ ریگای خۆبه‌ختکردن و قوربانیدانی هه‌میشه‌یه‌یدا بن و رۆوباریک خۆپتی ئال له‌ ری رزگاربخوازیدا بریزن، ئه‌مه له کاتیکه‌دا به‌ نه‌ورۆزیش جه‌زنی سه‌رکه‌وتنی رۆشناییه به‌سه‌ر تاریکیه‌دا، سه‌رکه‌وتنی باشه‌یه به‌سه‌ر خرابه‌دا، سه‌رکه‌وتنی دڵ و ده‌روون سافانه به‌سه‌ر کینه و رق له‌ دلاندا، بۆیه کاتیک له ۲۱ی ئاداری هه‌موو سالیکدا رۆژه‌کانی کورد

به‌هار بوکی رازاوه‌ی وهرزه‌کانی ساڵه، چونکه وه‌ک ده‌زانین تاکه وهرزیکه تیدا سه‌ره‌به‌ه‌ری ده‌شت و دهر پۆشاکێ سه‌وز ده‌پۆشی و رهنگاله‌یی گوله کۆپه‌له‌کان رهنه‌قی به‌هه‌شتی ده‌به‌خشی و سه‌روشت خۆی له‌ جینگێ سه‌رماوسۆله‌ی دوورودریژی زستان دهرده‌په‌رینی، به‌مه‌ش هه‌موو مرۆفیک خۆپتی لایه‌تی تیده‌گه‌رپه‌ته‌وه هه‌ست به‌ نوپۆونه‌وه‌ی خانه‌کانی له‌شی ده‌کات و له هه‌موو کاتیکێ تر به‌ گوپوتین تر ده‌نوینت.. ئه‌وه‌ی له به‌هاردا، ئه‌یه‌ی کورد جیاده‌کاته‌وه له‌ میلیله‌تانی تری دنیا، ئه‌وه‌یه که ئه‌یه به‌دهر له‌وه‌ی وه‌ک ئه‌وانیتر هاوبه‌شین له‌ خۆشی به‌هار، هه‌مانکات له‌ دوادواییه‌کانی مانگی ئاداردا جه‌زنیکی گه‌وره و مه‌زن و پیرۆزمان دیته‌ پێش، که هاوکاته به‌ سه‌ری ساڵی کوردیی، ئه‌وه‌یش جه‌زنی

ئایا ده‌زانی؟

- ئایا ده‌زانی (کواله) رۆژی ۸ س‌ه‌عات ده‌خه‌وئ.
- ئایا ده‌زانی (عیراق) واتا (که‌ناری ئاو).
- ئایا ده‌زانی ئاستۆر میکروبی دۆزیه‌وه.
- ئایا ده‌زانی قوله‌ی ئیفل ۲۰۰ مه‌تره.
- ئایا ده‌زانی سوکترین ماده‌ هایدروجینه.
- ئایا ده‌زانی تایتانیک ۱۴/۱۹۱۲ ژیر ئاو که‌وت.
- ئایا ده‌زانی قاز یه‌که‌مین بانده‌ی ناویه.
- ئایا ده‌زانی هه‌سه‌ره‌ی زوه‌ره پێچه‌وانه‌ی هه‌سه‌رمان ده‌سوورپه‌ته‌وه.
- ئایا ده‌زانی ئه‌تۆم له (N+P) پیکه‌اتوه.
- ئایا ده‌زانی جیرارد ئه‌سه‌رینی دۆزیه‌وه.
- ئایا ده‌زانی خۆر ۹۳ میلیۆن کیلۆمه‌تر له‌ زه‌وی دووره.
- ئایا ده‌زانی ماده‌ی سه‌ره‌کی قاوه کافینه.
- ئایا ده‌زانی کل‌فیاز هیلکه‌ی ماسیه.
- ئایا ده‌زانی ژاپۆن به‌ دوو سا‌ن که‌شته‌یه‌ک دروست ده‌کات.
- ئایا ده‌زانی زمانی ژاپۆنی ۵۰۰ پیتی هه‌یه.
- ئایا ده‌زانی جه‌سته‌ی مرۆف ۳۶۰ جومگه‌ی تیدایه.
- ئایا ده‌زانی دلی مرۆف سا‌لانه‌ سئ میلیۆن جار لی ده‌دات.
- ئایا ده‌زانی تیمساح ۶۰ ددانی هه‌یه.

- ئایا ده‌زانی تیشکی خۆر له‌ قولایی چل مه‌تر، له‌ناو ده‌ریادا دیاره.
- ئایا ده‌زانی مندال زیاتر له‌ به‌هاردا گه‌شه‌ ده‌کا.
- ئایا ده‌زانی میرووله هه‌رگیز ناخه‌وئ.
- ئایا ده‌زانی زمان به‌هیزترین ماسولکه‌ی جه‌سته‌ی مرۆفه.
- ئایا ده‌زانی به‌راز ناتوانی ئاسمان بیینی، چونکه ملی ناسوورئ.
- ئایا ده‌زانی ته‌نها بۆقی ئیر ده‌توانی بقورپینی.
- ئایا ده‌زانی رۆژی جیهانی ئایدز (۱۳/۱)ی هه‌موو سالیکه.
- ئایا ده‌زانی دایک و باوکی (گراهام بیل) که‌رولان بوون.
- ئایا ده‌زانی چه‌فتا و پینج له‌ سه‌دی گیانله‌به‌ه‌رانی سه‌ر رووی زه‌وی میرووله‌ن.
- ئایا ده‌زانی له‌ ئه‌مه‌ریکا مۆز له‌ هه‌موو میوه‌کان، زیاتر ده‌خوری‌ت.

- ئایا ده‌زانی سالیك ۱۲ مانگ و ۵۲ هه‌فته و ۸۷۶۱ کاتژمیر و ۵۲۵۹۶۰ خوله‌ک و ۳۱۵۵۷۶۰۰ چرکه‌یه.

- ئایا ده‌زانی سه‌د و چه‌فتا جۆر بۆقی زه‌ه‌راوی هه‌یه.

- ئایا ده‌زانی هۆله‌ندا خاکی بۆ خۆی دروستکرووه، چونکه ولاتیکی ناویه.

بروت چین و په‌رچه‌م چین له‌سه‌ر چین
ئه‌وه‌نده‌ چینه‌ قوریان پیم بلین چین

(نالی)

تال و شیرین پیکه‌وه ئه‌مدیوه چا بی چا نه‌بی
هه‌رک‌ه‌س هه‌منشینی چا نه‌بی پیت چا نه‌بی

(نالی)

میشکی مرۆف

ئا: عومەر عه‌لی - به‌شی یه‌که‌م

میشک له‌ چه‌ند به‌شیک پیکه‌اتوه، زانایان ده‌لین: هه‌ر به‌شی تایبه‌تمه‌ندی خۆی هه‌یه، تایبه‌تمه‌ندی به‌شی راستی میشک، بریتیه‌ له: -- توانای وهرزش. - توانای مۆسیقا. - دۆزینه‌وه‌ی ئاراسته‌کان. - لیه‌اتوویی به‌رپۆه‌بردنی نییه. - سه‌ننه‌ری وینه و هه‌ئسه‌نگاندنه. - توانای شیکردنه‌وه‌ی په‌رسپاره‌کان. - توانای ناسینه‌وه‌ی مرۆفه‌کانی تر. - هونه‌ری نیگارکێشی و نه‌خشه‌سازی. - توانای داھیتان و دۆزینه‌وه‌ی شته‌کان. - سه‌ننه‌ری عه‌شق و سۆز و خۆشه‌ویستی. - توانای جیاکردنه‌وه‌ی رنځ و ده‌نگه‌کان. - لای چه‌پی جه‌سته‌ی مرۆف کۆنترۆل ده‌کات. - هه‌ستی ساوانی (له‌مس) و تیگه‌یشتنی شته‌ سه‌یره‌کان. - توانای بێرکاری و فه‌لسه‌فه و دارشتن و ریکه‌خستنی نییه.

